

Петнадесета тема

Значение на безопасността на движението на психомоторните функции, бдителността на водача и съобразяването с действията на другите участници в движението

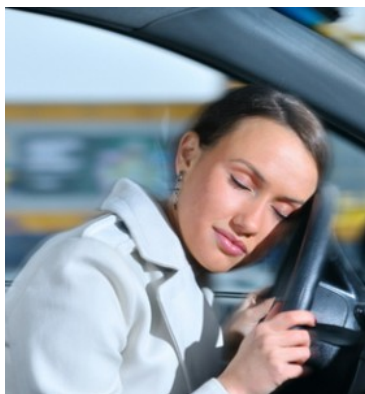
Шофирането е комплексна дейност, влияеща се от физическото състояние и индивидуалните психични особености на водча. Безопасността на управлението е свързана със **съсредоточаване на вниманието и пространствена ориентация, способността за вземане на решения при различни ситуации, двигателни умения, заучаване на правила и увереност.**

Вниманието се характеризира със следните качества – съсредоточаване, устойчивост, време и обем на вниманието, точност на възприятието за време и пространство, бдителност и други.

Способността на водача да разпределя вниманието си се състои в това да може едновременно да възприема повече обекти или едновременно да изпълнява няколко дейности.

Умора

Умората у водача настъпва най-вече при продължително управление на автомобила и неправилна стойка на водача, което предизвиква влошаване качеството на вниманието/*бдителността*/ и сънливост. В резултат на това времето за реакция се увеличава */забавя реакциите/*, намалява способността на водача за правилна преценка относно разстоянието и скоростта. Умората може да предизвика неволно отклоняване от посоката на движение и напускане на платното за движение, неспазване на безопасна дистанция и пропускане на пътни знаци и сигнали. За преодоляване на умората и сънливостта най-ефективно е спирането за почивка и кратък сън, като до намиране на безопасно място за спиране водача трябва да осигури достъп до свеж въздух в купето на автомобила или да разговаря с пътниците.

Приемането на различни освежителни и тонизиращи напитки имат само кратковременен ободрителен ефект, но приемането на голямо количество от тях може да предизвика нервно напрежение у водача.

Предупреждаващите признаци за умора у водача са – намаляване на бдителността, понижаване на устойчивостта и концентрацията на вниманието, намаляване на обема и точността на възприеманите обекти, нарушаване на сензомоторната координация, проблеми с кратковременната памет, разсейване, трудност при съсредоточаване и неправилни /забавени/ реакции, увеличени периоди на микросън, забавено мислене, поява на нетърпение, раздразнителност и чувство на неспокойство, отпадналост и чувство на дискомфортност, потиснатост и унесеност, избухливост и агресивно поведение, често прозяване и парене в очите, замъгляване на зрението.

Влияние на алкохола

На водачите е забранено да управляват ППС с концентрация на алкохол в кръвта над 0,5‰ на хиляда, като в Закона за движението по пътищата са предвидени строги глоби и санкции. Съдържанието на алкохол в кръвта се измерва в промили – ‰, като 1 промил съответства на съдържанието на 1г. чист алкохол в 1 литър кръв. За определяне на количеството изпит алкохол

измерено в промили ще зависи от градуса на напитката и масата в килограми на човека.

Въздействието върху водача в следствие на опиянението, при употребата дори на малки количества алкохол е **смушения в зрението** (силно намалява периферното зрение), **повишаване риска за ПТП, времето за реакция се увеличава/забавя реакциите, влошава възможността за правилна преценка на скоростта и намалява концентрацията, влошава координацията на движенията, създава опасност от загуба на контрол над ППС;**

Организмът на човек с нормално здравословно състояние може да разгражда алкохола в кръвта със скорост приблизително 01-0,16‰ за час. Следователно минималното време, необходимо на организма, за да преработи 0,5‰ е **не по-малко от 4 часа.**

Употребата на силно кафе, тонизиращи напитки и краткият сън **не може** да възстановят способностите на водача преди определеното време за разграждане на алкохола от организма.

Лекарства и наркотици

Освен употребата на алкохол, в Закона за движението по пътищата е забранена и употребата на наркотици и други упойващи вещества.

При приемането на лекарства */най-вече успокоителни/*, които могат да повлияят на управлението на автомобил е необходимо внимателно да се чете упътването към приемането лекарство или да се проведе консултация с лекар или фармацевт. Приемането на наркотични и някои лекарствени вещества е може да доведе до **влошаване на координацията, забавяне на реакциите, намаляване на концентрацията и др.**